

УДК 338.1:439

Білоусько Т.О.,
к.е.н., доцент, завідувач кафедри
маркетингу, підприємництва і організації виробництва
Харківський Національний аграрний університет імені В.В.Докучаєва,
Кобєлева Т.О.,
к.е.н., доцент, заступник директора інституту економіки, менеджменту
та міжнародного бізнесу з навчальної роботи
Національний технічний університет «ХПІ», Харків

Економічна сутність принципів моніторингу товарної кон'юнктури

Дослідження процесів, що відбуваються на ринку агропромислового комплексу стає дедалі все більш актуальними. Визначення чинників розвитку ринку, факторів впливу, причинно-наслідкових зв'язків і результатів змін, що відбуваються, дозволяє сформулювати положення щодо його кон'юнктури, зокрема, визначити найбільш важливі напрями стратегії подальшого розвитку. Важливе значення у дослідженнях ринку агропромислового комплексу надається аналізу кон'юнктури, по результатах якого визначаються кількісні параметри розвитку та якісну характеристику його стану. Виходячи з цього, категорія «кон'юнктура ринку» нагально потребує постійної уваги та економічного моніторингу з боку агропромислових підприємств.

Результати проведених досліджень дозволяють визначити *економічний моніторинг товарної кон'юнктури* як систематичний збір, обробку і аналіз відповідної інформації, яка може бути використана для вдосконалення процесу прийняття управлінських рішень в системі виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства.

Проведені нами дослідження дозволили віднести до основних принципів моніторингу товарної кон'юнктури наступні: об'єктивність, точність, деталізація, цілеспрямованість, ефективність та ін. (табл.1).

Таблиця 1 - Економічна сутність принципів моніторингу товарної кон'юнктури

Назва принципу	Економічний зміст принципу
Принцип об'єктивності	Означає необхідність врахування всіх найбільш важливих показників кон'юнктури даного товарного ринку і недопустимість прийняття певної точки зору до завершення аналізу всієї зібраної інформації.
Принцип точності	Визначає чіткість постановки завдань дослідження, однозначність їх сприйняття і трактування, а також обґрунтований вибір інструментів дослідження або виміру
Принцип деталізації	Надає можливість детального планування кожного етапу дослідження, забезпечує якість виконання всіх інструментів дослідження або виміру.

Принцип цілеспрямованості	Передбачає розробку системи цілей, включаючи економічні, соціальні, екологічні та інші цілі. Система цілей має свою ієрархічну структуру, у відповідності з якою досягнення більш конкретних і в певній мірі часткових цілей є засобом реалізації більш загальних цілей.
Принцип ефективності	Визначає ступінь досягнення поставленої мети. Крім загального плану включає в себе також економічну ефективність, тобто підвищення результативності виробничо-підприємницьких стратегій по досягненню ринкових (комерційних) перспектив.

Узагальнюючи результати проведених досліджень, можна стверджувати, що *кон'юнктура товарного ринку в системі економічного моніторингу* – це форма прояву на конкретному ринку системи факторів (показників) і умов відтворення в їх постійному розвитку і взаємодії, що проявляється в певному співвідношенні попиту, пропозиції, якості та динаміки цін.

Цей вид моніторингу виконує одну або декілька з трьох головних організаційних функцій:

а) виявляє стан критичних (або таких, що знаходяться на межі критичних) змін в виробничо-комерційній діяльності підприємства, по відношенню до яких слід виробити певні стратегічні посилення;

б) сприяє встановленню взаємовідносин з зовнішнім середовищем, забезпечує зворотній зв'язок при виконання стратегічних програм та планів;

в) використовується при встановленні відповідності наявним правилам та контрактним зобов'язанням.

Література

1. Білоусько Т. Ю. Аналіз конкурентного середовища аграрних підприємств / Т. Ю. Білоусько // Зб. наук. пр. Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(6). – С. 50–57.
2. Перерва П.Г. Практический маркетинг / П.Г.Перерва.- Выпуск 1. Термины и определения / Справочник менеджера промышленного предприятия.- М.: НПО «РИМ», 1991.- 96 с.
3. Nagy Szabolcs Monitoring of innovation and investment potential of industrial enterprises / S. Nagy, P. Pererva // Сучасні тенденції розвитку світової економіки : зб. матеріалів 10-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 18 травня 2018 р. – Харків : ХНАДУ, 2018. – С. 88-89.
4. Pererva P.G. Technology transfer / P.G.Pererva, György Kocziszky, D.Szakaly, M.Somosi Veres - Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.
5. Sikorska M. Compliance service at guest services enterprises / M.Sikorska, György Kocziszky, P.G.Pererva // Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці : Міжнар. наук.-практ. конф., 19 жовтня 2017 р. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – С. 389-391.

6. Kocziszky György Reputational compliance / György Kocziszky, M. Veres Somosi, T.O. Kobielieva // Дослідження та оптимізація економічних процесів "Оптимум–2017" : тр. 13-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2017 р. / ред.: О.В. Манойленко. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – С. 140-143.
7. Nagy Szabolcs Digital economy and society – a cross country comparison of Hungary and Ukraine / S. Nagy // Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – № 46 (1267). – С. 174-179.
8. Nagy Szabolcs Current evaluation of the patent with regarding the index of its questionnaire / S. Nagy, M. Sikorska, P. Pererva // Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами : матеріали 9-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 19 квітня 2018 р. – Київ : НАУ, 2018. – С. 21-22.
9. Kocziszky György Anti-corruption compliance in the enterprise's program [Electronic resource] / G. Kocziszky, M. Veres Somosi, P. G. Pererva // Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі. – Кременчук, 2017. – С. 164-167. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1r-6uz8h9jl-bCWwpPrY7esG925mrQudP/view>
10. Nagy Szabolcs Estimation of economic efficiency of power engineering / S. Nagy, M. Sikorska, P. Pererva // Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток : матеріали 10-ї Ювіл. Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2018 р. – Харків : ХНУБА, 2018. – С. 3-6.
11. Kocziszky György Compliance risk in the enterprise / G. Kocziszky, M. Veres Somosi, T.O. Kobielieva // Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність "Форвард–2017" : тр. 8-ї Міжнар. наук.-практ. Internet-конф. студ. та молодих вчених, 27 грудня 2017 р. / ред.: Є.М. Строков, О.М. Гуцан. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – С. 54-57

УДК 311.2.13

Білявський В.М.,

к.е.н., доцент

Національний авіаційний університет, Київ

Інноваційна діяльність як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства

Основою забезпечення стійкого функціонування підприємств та їх здатності до розвитку є забезпечення належного рівня конкурентоспроможності, прибутковості, платоспроможності, стійкості та, як наслідок, зростання ринкової вартості підприємства. Ці параметри залежать від ефективності управління ними як на рівні підприємства в цілому, так і від взаємоузгодженості дій усіх структурних підрозділів та фахівців підприємства. Практичне розв'язання цього завдання має забезпечувати інноваційна діяльність, як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства.